

deres Middagsmad. Kommunerne og de andre næringsdrivende ville dog altsaa altid have nogen Fordel af disse Forretninger. — En anden Ting, som jeg ligeledes skal fremhæve, er, at Flertallet ikke har taget Konsekvensen af disse Betragtninger om Konkurrencehensynet. Hvis Flertallet havde gjort det, saa var det gaaet med til Mindretallets Forslag om, at Tiender, Arveafsteafgifter og den Slags Indtægter bør medregnes som Genstand for den mellemkommunale Beskatning. Man plejer at sige, at naar man skal beskatte saadan Indtægt, skal man særlig tage Hensyn til, hvilke Byrder den medfører for de paagældende Kommuner. Dette gælder over for Aktieselskaber og andre lignende Institutioner, som slide paa Bejere og paa anden Maade paaføre Kommunerne Udgifter, men det er klart nok, at den Slags Udgifter paaføres ikke ved Tiendeindtægt, Arveafsteafgift o. s. v. Men paa den anden Side er det klart, at naar disse Beløb skulle betales til andre Kommuner, saa forringes derved den første Kommunes Skattehendes Skatteevne, og derfor synes det meget naturligt, at disse Indtægter beskattes i den Kommune, i hvilken de falde.

Endnu blot to Ord med Hensyn til Andels- og Forbrugsforeninger. Jeg er enig med den sidste ærede Taler i, at der ikke er nogen Grund til at beskatte disse Foretagender. Jeg er ogsaa enig med det ærede Medlem i, at Flertallet ikke burde have fremsat Fordring derom, da jeg tror, det er yderligere at lægge Sten i Vejen for dette Forslag, for hvilket der allerede er tilstrækkelig mange Vanskeligheder. Det ærede Flertal burde ikke have gjort det, navnlig efter at den ærede Minister havde frasagt det under Forhandlingen i det andet Ting. Det er ogsaa uhyre vanskeligt at sætte Grænse for, hvad man skulde beskatte, og hvad man ikke skulde beskatte. Der kan jo ikke være Tale om at beskatte alle dem, der forene sig om at producere eller købe i Forening. Naar Byændene i gamle Dage slog sig sammen og købte en Tønde Tjære, og delte den, fordi de derved fik den billigere, end de vilde have faaet den, hvis hver enkelt havde købt et mindre Kvantum, saa var det efter den ærede Ordførers Forklaring en Forretning, som burde særlig beskattes, men jeg synes dog ikke, der er nogen rigtig Mening i det, og jeg finder ikke heller, at det er en retsferdig Beskatning. I Virkeligheden er Forholdet, som det ofte er fremhævet, det, at de større Andelsforetagender, f. Eks. Slakterierne, ere Byerne særlig opsatte paa at faa trukne til sig, ikke fordi de vente en større Skat af dem, men fordi disse Foretagender haade direkte og indirekte ere til stort

Gavn for de Byer, i hvilke de ligge. Dere til Gavn derved, at de staffe en Del af Byens Befolkning billigere Næringsmidler, og ved, at de staffe Folk til Byen og forsøge Omsætningen, Livligheden og Bevægelsen, hvilket betinger Byen Fremvækst. Hvorfor skal saa den By, som har den Fordel, tillige have den Ekstrafordel at kunne beskatte disse Foretagender? — Paa Landet, hvor en saadan Stat særlig vilde ramme Andelsmejerierne, er Forholdet ofte det, at Andelsmejerierne have Interessenter ikke blot i den Kommune, hvori Mejeriet ligger, men ogsaa i Nabo-kommunen. Den Kommune, der er saa heldig at have faaet et Andelsmejeri inden for sit Omraade, er glad ved at have faaet en saa let Udgang til at blive af med sin Mælk og til at købe sit Smør, medens de andre, som bo i Nabo-kommunen, have mere Ulejlighed med at faa disse Sager befordrede. Hvorfor skal saa den Kommune, der har den Fordel at have Andelsmejeriet, tillige have den Fordel at modtage Skat af dette, medens de andre, som bo længere borte, maa yde Skat i Form af Afdrag i deres Indtægter til yderligere Fordel for dem, der have Fordel nok i Forvejen? Jeg tror i det hele taget, at det vilde være klogt at lade det Spørgsmaal ligge. Naar flere staa sig sammen for at producere i Forening eller gøre Indkøb uden at sælge til andre, saa lad dem gøre det, og tjene de noget derved, — hvad man jo maa haabe — saaledes at deres Skatteevne forøges, saa er Bejere den, som den sidste ærede Taler anviste, at tage Hensyn dertil ved Paaligningen af deres Formue- og Lejlighedsstat, og man kan jo da lægge Staten, hvor Skatteevnen er.

Jeg stønner ikke, at det i øvrigt har nogen Interesse at drøfte disse Forhold videre under de foreliggende Omstændigheder, og jeg skal derfor indskrænke mig hertil.

Sold: Jeg vilde egentlig have overladt den ærede Ordfører at besvare de ærede sidste Taleres Bemærkninger, men der er dog et eneste Punkt med Hensyn til Forbrugsforeningerne, som jeg paa Grund af min Stilling til dette Spørgsmaal ved 1ste Behandling ønsker at gøre nogle Bemærkninger om. Det ærede Medlem af Mindretallet (Madsen-Mogdal) som først talte, tilslagde hele det Spørgsmaal om Forbrugsforeninger en høist uskyldig Karakter, og det er navnlig det, som jeg syntes vilde være urigtigt, om man under denne Diskussion vilde tilstede saadant, thi det fjerner sig i høj Grad fra de virkelige Forhold. Han ytrede saaledes, at naar han med nogle Naboer var enig om i Forening at købe